

Växtskyddsmedel för ekologisk lantbruk

Johan Ascard, Jordbruksverket

Växtskyddstrategier i ekologisk odling

- Förebyggande åtgärder
- Varierad växtföljd
- Friskt utsäde
- Lämpliga sorter
- Lämplig odlingsplats
- Odlingsteknik
- Gynna naturliga fiender
- Etc.

Vissa växtskyddsmedel får användas

- Verksamma ämnen i EU:s förordning om eko-produktion EG 889/2008, Bilaga II
- Sveriges Nationella riktlinjer för ekologisk produktion (LRF)
- KRAV:s regler för KRAV-certifierade odlare
- Verksamma substanser ska vara godkända som växtskyddsmedel av EU, växtskyddsförordning EG 1107/2009
- **Varje medlemsstat måste godkänna varje växtskyddsmedel (utom allmänkemikalier)**
- KemI godkänner växtskyddsmedel i Sverige

Växtskyddsmedel för ekologisk odling

26 verksamma ämnen/grupper i EU:s ekoregler EG 889/2008

9 ämnen/grupper ingår i 10 godkända växtskyddsmedel i Sverige
(6 med vegetabiliskt eller animaliskt ursprung, 4 kemiska ämnen)

15 ämnen inte godkända eller aktuella i Sverige

1 grupp allmänkemikalier, 15 olika varav 11 aktuella i eko

1 grupp mikroorganismer: minst 9 arter/släkten, minst 16 produkter i Sverige

Nyttodjur (inte reglerade i EU:s ekoregler): minst 25 arter, minst 55 produkter

Insektsmedel i eko-lantbruksgrödor 2018

Ämne	Produkt	Användning
paraffinolja	Fibro	Mot bladlöss potatis. Mot insekter o kvalster i frukt, bär, grönsaker.
pyretriner + rapsolja	Raptol	Mot insekter i frukt och vissa grönsaksgrödor*
fettsyror/såpor	Neudosan Neu** Zence**	Mot insekter och kvalster i ekologiska grönsaker, bär och lantbruksgrödor

* Raptol. Nya villkor from nov 2017. Raptol med gamla etiketten får säljas t.o.m. april 2018, och användas t.o.m. nov 2018. Dvs. även i lantbruksgrödor, jordgubbar, hallon, kål.

** Inte godkända men dispens 2017 resp. 2016

Nya produkter på gång...

Raptol – Ändrat användningsområde

Tidigare användningsområde t.o.m. okt 2017:

Mot insektsangrepp på rumsväxter, köksväxter och trädgårdsväxter samt i odling av lantbruksgrödor.

Nytt användningsområde fr.o.m. nov 2017:

Mot insektsangrepp på rumsväxter, köksväxter och trädgårdsväxter samt i odling av lantbruksgrödor.

(Samma som tidigare)

MEN

Villkor i Beslutsbilaga 3...

Raptol – Nytt användningsområde

Användningsområde fr. o. m. nov 2017:

Mot insektsangrepp på rumsväxter, köksväxter och trädgårdsväxter samt i odling av lantbruksgrödor.

MEN ...Villkor i Beslutsbilaga 3:

Äpple, päron, körsbär, plommon, vinbär, krusbär, blåbär, Frilandsodling av sallat, spenat, portlak, persilja, örter, morot, rödbeta, rotpersilja, palsternacka, rädisa, svartrot, cikoria, kålrot och pepparrot. Växthusodling av sallat, spenat, portlak, persilja och örter. Tomat, aubergine. Frilandsodling av prydnadsväxter.

OBS! Får endast användas i de grödor som är omnämnda, dvs. inte i lantbruksgrödor, ärt, jordgubbar, hallon, de flesta kålväxter.

Raptol – Övergångsregler

Raptol med gamla etiketten får säljas t.o.m. april 2018, och dessa får användas enligt det tidigare användningsområdet t.o.m. nov 2018.

Dvs. även i lantbruksgrödor, jordgubbar, hallon, kål.

Raptol - innehåll

Pyretriner 4,59 g/l, Rapsolja 825 g/l.

Klass 2L. ca 6 l/ha

Bredverkande, bryts ner snabbt, ingen karenstid.

Risker för pollinerande insekter.

Risker för vattenlevande organismer med långtidseffekter.

Raptol (rapsolja + pyretrin)

Saxat från Keml:s beslut 2017-08-30:

- Risk för vattenlevande organismer.
Villkor: Vindanpassat skyddsavstånd.
- Risk för pollinerande insekter.
Villkor: Får inte spridas där pollinerande insekter söker föda.

Raptol – nytt produktgodkännande

Saxat från Keml:s beslut 2017-08-30:

Kemikalieinspektionen bedömde att Raptol inte förväntas få skadliga effekter på människors och djurs hälsa eller miljö eller påverka miljön på ett oacceptabelt sätt samt vara effektivt under de föreslagna användningsförhållandena och med föreskrivna villkor.

Livsmedelsverket ville inte att produktgodkännandet skulle förnyas för ätliga grödor eftersom underlaget på EU-nivå för bedömningen av pyretriner innehåller brister.

Kommissionen godkände ändå pyretriner som verksamt ämne, med villkor att sökande skulle komma in med bekräftande information om resthalter. Utvärderingen i Italien är ännu inte klar.